

Незважаючи на те, що проект «Поліцейський офіцер громади» є пілотним, його сфера дії охопила значну кількість об'єднаних територіальних громад. Зважаючи на це, важливого значення набуває розробка та прийняття на рівні МВС України Положення з організації роботи поліцейських офіцерів громади, в якому має бути чітко визначено статус таких поліцейських, коло їх прав та обов'язків, межі компетенції, особливості взаємодії з іншими підрозділами поліції, та координації роботи поліцейських з представниками об'єднаних територіальних громад. Також вкрай актуальним є питанням з вироблення дієвого механізму розробки навчальних програм для підготовки поліцейських офіцерів громади та закріплення його на рівні відповідного нормативно-правового акту.

Список бібліографічних посилань

1. Про схвалення Стратегії розвитку системи органів Міністерства внутрішніх справ України на період до 2020 року : Розпорядження Кабінету Міністрів України від 15.11.2017 № 1023 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1023-2017-p> (дата звернення: 22.03.2020).
2. Проект «Поліцейський офіцер громади» планують запровадити в містах обласного значення // Прочерк : сайт. 01.02.2020. URL: <https://procherk.info/news/7-cherkassy/79117-proekt-politsejskij-ofitser-gromadi-planujut-zaprovaditi-v-mistah-oblasnogo-znachennja> (дата звернення: 22.03.2020).

Отримано 24.03.2020

УДК 351.74

ВОЙТЕНКО І. О.,

*старший інспектор відділення організації навчання
Державної установи «Академія патрульної поліції»
Національної поліції України (м. Київ)*

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ВИКОРИСТАННЯ ДЕРМАТОГЛІФІКИ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ ПСИХОЛОГІЧНОГО ПОРТРЕТА ПОЛІЦЕЙСЬКОГО

Перспективним напрямком здійснення професійного відбору майбутніх поліцейських є можливість вивчення шкірного рельєфу долонних поверхонь рук, що сприятиме прогнозуванню успішності під час професійної адаптації.

Ключові слова: професійна діяльність, Національна поліція, дерматогліфіка.

Забезпечення динамічності, цілісності та ефективності системи професійного відбору майбутніх поліцейських потребує впровадження нешаблонних підходів. Загальноновизнаним є положення про те, що на певних стадіях розвитку людини формуються різні системи психологічних якостей. В успішному протистоянні особистості стресовим ситуаціям, насамперед у професійній діяльності особливу роль відіграє така характеристика, як життєстійкість. Те, що життєстійкість впливає не тільки на процес здійснення вибору, а й на результат, дозволяє вважати її одним з домінуючих чинників особистісного потенціалу, який свідчить про складну і зрілу форму саморегуляції людини [1].

Актуальність реформування поліції зумовлена тим, що традиційні стратегії поліцейської діяльності вже не задовольняють суспільство, яке розвивається в демократичному напрямі. Д. Грін зазначає, що більшість поліцейських відомств відчуває інформаційний голод, не може точно ідентифікувати проблеми [2].

Служба у Національній поліції України є надзвичайно специфічним та відповідальним різновидом трудової діяльності, що визначає і особливе правове становище службовців цього правоохоронного органу та вимоги до їх трудової правосуб'єктності. Сьогодні вимоги до

кандидатів на посади поліцейських встановлено, переважно, ст. 49 та ч. 2 ст. 61 Закону України «Про Національну поліцію» від 2 липня 2015 року, передбачає, що на службу в поліції можуть бути прийняті громадяни України віком від 18 років, які мають повну загальну середню освіту, незалежно від раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, які володіють українською мовою [3].

Ключовим критерієм відбору є професійна адаптація, тобто здатність пристосування до певного виду професійної діяльності, а також оволодіння спеціальними знаннями та навичками, необхідними для якісного виконання своїх службових обов'язків. Професійна діяльність містить багато аспектів – економічний, соціологічний, етичний, психологічний, фізіологічний тощо.

На мою думку одним з найважливіших виступає саме психологічний. Адже сучасний етап професіоналізації тісно пов'язаний із бурхливим науково-технологічним прогресом та відповідною готовністю кандидата на службу в поліції до ситуацій різного характеру. Сучасна професійна спеціалізація вимагає формування цілісного психологічного портрета кандидата на службу в поліцію. Даний напрямок потребує розширеного колу новацій, думок, обговорень та відповідного правового забезпечення. Будь-що нове народжується в спорах і дискусіях, перевіряється на практиці.

Огляд літературних джерел та історії свідчить, що К. Юнг (швейцарський психолог, засновник аналітичної психології та сподвижник З. Фрейда) у своїх дослідженнях часто звертався до знаків на долоні та вважав, що візерунки на руках тісно пов'язані з психікою її власника, тому рука – надійне джерело психологічної інформації про людину [4].

Шкіра, якою покрита внутрішня сторона долоні, має, як відомо, складний рельєф – його утворюють так звані гребінці, і тому цю шкіру фахівці іменують гребеневою. Гребінці складають характерні візерунки, унікальні для кожної людини (формуються на 3-4 тижні внутрішньоутробного життя) і незмінні протягом всього життя. Вивченням ознак цих візерунків займається наука дерматогліфіка, яку не слід плутати з хіромантиєю. Дерматогліфіка (гр. дерматос – шкіра, і гр. видовбу, вирізьблюю) – розділ морфології людини, який вивчає шкірний рельєф долонних і підшовних поверхонь, де шкіра вкрита численними папілярними лініями, що утворюють певні візерунки. Дані дерматогліфіки використовуються в криміналістиці (дактилоскопії), клінічній медицині, медичній генетиці. Її винахідником у 1892 р був Френсіс Гальтон, пізніше значною мірою використовувалась Х. Каммінсом і Ч. Мідло. Шкіра має загальне джерело походження зі структурами нервової системи і досить тісно з ними пов'язана. Адже папілярні візерунки формуються у людини на 3-4 місяці внутрішньоутробного життя, характеризуються індивідуальністю та незмінністю. Результати дерматогліфічних досліджень представляють неабияку цінність для психології та майбутнього процесу формування психологічного портрета поліцейського, адже шкіряні візерунки містять в собі інформацію щодо розуміння характеру, темпераменту, поведінки людини. Пальцеві відбитки досить легко класифікувати в рамках трьох груп. Типова дуга – найбільш рідкісний з поширених візерунків. Найчастіше зустрічається на вказівному і середньому пальцях лівої руки. Типова петля завжди супроводжується однією так званою «дельтою». Типовий завиток завжди супроводжується двома «дельтами». Частіше зустрічається на вказівному і безіменному пальцях правої руки.

Важливим є не тільки наявність у людини того або іншого візерунка, але і те, на якому пальці і якій руці він розташований. З тонкої топографією дерматогліфічних ознак пов'язані особливості тонкої організації різних областей мозку (наприклад, якщо єдиний завиток розташований на вказівному пальці лівої руки, тоді як на тому ж пальці правої руки - петля, то це - спадковий лівша).

Особливості людини, її індивідуально-психологічні якості можна визначати за допомогою такого способу, як зчитування інформації зі шкіряного малюнку пальців рук. Звідси виникає проблема щодо регламентування чинним законодавством механізму дактилоскопіювання працівників поліції, зокрема кандидатів на службу в поліцію, який може вирішити діагностичні задачі при складанні психологічного портрету майбутнього

поліцейського із внесенням даних до «Індивідуальної маршрутної картки» – цілеспрямованої спроектованої до кандидата диференційованої картки. При цьому, процес дерматогліфічного та психологічного дослідження може виглядати таким чином: відскановані відбитки пальців рук кандидата на службу в поліцію підлягають детальному вивченню психологом-діагностом з використанням дерматогліфічних та топографічних показників задля формування цілісного психологічного портрету поліцейського [5]. Але ще більшою мірою цей зв'язок дає привід для роздумів та подальших досліджень.

Водночас, для того, щоб у сучасних умовах майбутньому працівнику Національної поліції України стати справжнім професіоналом, він має бути всебічно розвиненим, обізнаним в багатьох сферах, відкритим до набуття нового досвіду, здатним інноваційно мислити.

Список бібліографічних посилань

1. Молчанова Л. Н. Жизнестойкость как фактор устойчивости к психическому выгоранию представителей экстремальных профессий. *Клиническая и медицинская психология: исследования, обучение, практика*. 2015. № (10). URL: http://www.medpsy.ru/climp/2015_4_10/article13.php (дата звернення: 29.03.2020).
2. Greene J. Evaluating Planned Change Strategies in Modern Law Enforcement: Implementing Community-Based Policing. Brodeur J. P., 1998. 146 p.
3. Про Національну поліцію : закон України від 02.07.2015 № 580-VIII // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19> (дата звернення: 29.03.2020).
4. Трепаков Е. А. Диагностика по руке? *Твое здоровье*. 1989. № 3–4. С. 44–47.
5. Калюга К. Нетрадиційність криміналістичного методу діагностики ознак і властивостей людини. *Підприємництво, господарство і право*. 2015. № 7. С. 53–56.

Отримано 31.03.2020

УДК 349.2:351.74

ГАРБУЗЮК К. Г.,

кандидат юридичних наук, декан факультету № 2

Харківського національного університету внутрішніх справ

ДО ПИТАННЯ ВДОСКОНАЛЕННЯ НАЦІОНАЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА ПРО НАЦІОНАЛЬНУ ПОЛІЦІЮ УКРАЇНИ

Розглянуто норми Закону України «Про Національну поліцію», що передбачають застосування категорій «добір» та «конкурс» стосовно поліцейських. Розглянуто співвідношення цих категорій та надано пропозиції з вдосконалення відповідного національного законодавства.

Ключові слова: добір, конкурс, поліцейський, змагання, служба, поліцейські комісії.

У сучасних правових державах важлива увага суспільства та державних інституцій приділяється якості законів. Україна, яка позиціонує себе як правова держава, повинна розвиватися у цьому напрямку адже реаліями сьогодення є сумнівна якість національних законів, що проявляється у дублюванні норм, наявності прогалин у законодавстві, колізії між нормами різних законів, несистемному регулюванні суспільних відносин.

Як відомо забезпечуватися якість законів має, передусім, завдяки залученню наукової спільноти до розробки законопроектів та належної їх апробації. А. О. Селіванов звертає увагу на правовий нігілізм як ознаку національного законотворення. Вчений вказує, що саме з цієї причини дедалі менше звертається увага у процесі законотворення на принципи права, яких має обов'язково дотримуватися законодавець і передусім це стосується конституційних принципів під час створення того чи іншого «продукту» законодавчого процесу. Прикладів існування доктринального права у законопроектній роботі дуже мало, що притаманно і